

Närvarande: NOB, KAE

Samtal med programdirektören Jan Engdahl, Sveriges
Lokalradio Aktiefbolag

Sveriges Lokalradio AB (LRAB) är ett av fyra programbolag som ingår i Sveriges Radio-koncernen. LRAB har en central verksamhet i Stockholm ledd av en styrelse och verkställande direktör. I övrigt finns 24 lokalradiostationer med självständiga uppgifter inom ramen för tilldelad budget. Styrelsen och företagsledningen har det övergripande ansvaret för verksamheten och är ett service- och informationsorgan.

Lokalradioverksamheten skall alltså ha en lokal inriktning och spegla och återge samhällsfunktioner och kulturella händelser m.m. på lokalplanet.

Lokalradioutsändningarna skall komplettera riksradiion och televisionen.

Den väsentliga verksamheten bedrivs sålunda ute på lokalradiostationerna. Stationerna har i genomsnitt 23 tjänster dvs. chefer, administrativ personal, tekniker och journaliser. På alla stationer finns möjlighet att sända på fyra eller flera minoritetsspråk. I storstäderna finns möjlighet att sända på ännu flera språk. Stockholm sänder exempelvis på åtta språk. Inom norrlandslänen placeras en del verksamhet utanför huvudorten för att få en allsidig täckning. Lokalradion är sammanlagt representerad på drygt 70 orter.

Man sänder totalt 36.000 timmar per budgetår. Detta kan jämföras med riksradians alla tre kanaler som sänder sammanlagt 20.000 timmar per budgetår. Utbudet sänds i huvudsak över P 3-kanalen. I P 3-kanalen ges s.k. "fönstertider" (6-8, 12-12.30, 17-18 måndag till fredag). Dessa tider räcker inte. Extra sändare med begränsad effekt finns exempelvis i Stockholm med en sändning på 90 timmar per vecka. Det är möjligt att bryta riksradians sändningar för meddelanden från lokalradion. Planer finns nu på att satsa på ett fjärde FM-nät varigenom lokalradion skulle få ett eget nät.

Härigenom skulle från beredskapssynpunkt kunna vinnas att lokalradiokanalerna alltid kan användas för viktiga meddelanden, eftersom lyssnarna, om kanalen aldrig tystnar, har möjlighet att alltid ha den påslagen. Normalt kan man gå in med ett meddelande i P 3, däremot inte i P 1 och P 2. Inom P 3 kan hallåmannen också uppmana lyssnarna att för viktigt meddelande sätta på lokalradiokanalen. Sådana meddelanden kan också lämnas i TV-programmen.

Lokalradiostationerna används till 60 till 80 % för nyhetsarbete. Någon vaktlista för dygnetruntjour finns inte. Dock har man på vissa orter etablerat direktsamarbete med länsalarmeringscentraler, polisen och länsstyrelsens försvarsenhet. I efterdyningarna av mordet på Olof Palme har man också försett vissa tjänstemän med personsökare m.m. Länsalarmeringscentralen har oftast meddelande till lokalradion på sin åtgärdslista. Ett exempel då sådant larm har aktualiserats var vid gasutsläppet i Karlskoga. En utveckling pågår med etablering av direktförbindelser med LAC och Lokalradion och som innebär att verksamheten inte berörs av sändningsavbrott. Man har också stöd av trådlösa sändare och alternativa vägar.

Lokalradios verksamhet i ett kritiskt läge kan delas in i akutskedet och i nyhetsskedet. I akutskedet handlar det om att rädda liv. Lokalradios verksamhet får då underordnas det journalistiska nyhetsintresset. Ett allmänt problem vid delgivningen av information från myndigheter i lokalradion är att lokalradion själv måste ta ansvaret för att man går ut med uppgiften. Man måste alltså vara mycket tydlig och uppge varifrån meddelandet kommer.

När det gäller verksamheten under mordnatten så hade lokalradion inte några sändningar under natten. Engdahl blev under natten uppringd av en reporter från Radio Stockholm. Man gjorde den bedömningen att det här var fråga om en nationell händelse för vilken riksradiion närmast hade ansvaret och största möjligheten att redogöra för. Efteråt kan man kanske säga att man gjorde en felbedömning genom att man inte redan under natten förutsåg den stora betydelse lokalradion skulle komma att få för information om lokala evangemang och händelser med anledning av dödsfallet. Lokalradios sändningar började mellan klockan 6 och 7. Det var aldrig aktuellt att övergå i någon form av beredskapssituation exempelvis beredskapen vid krigsfara. En sådan övergång skulle dessutom i detta fall ha gjort nyhetsförmedlingen svårare.

Inom lokalradion träffar man rätt ofta representanter för polisledningen för diskussion av lokalradios medverkan i polisarbetet exempelvis efterlysningar och liknande. När det gäller att vidarebefordra en signalementsuppgift på en gärningsman, registreringsnumret på en eftersökt bil eller liknande är lokalradion mycket restriktiv. Anledningen är att uppgiften kan vara felaktig och drabba oskyldiga. En gemensam policy för lokalradiostationerna är att radioledningarna själva prövar om man bör gå

ut med myndighetsinformation av denna art. Bl.a. har man att med utgångspunkt från reglerna för programverksamheten att pröva integritetsfrågor.

Inom lokalradiostationerna finns tillgängliga instruktioner för sändning av viktiga meddelanden till allmänheten (VMA). I dessa instruktioner finns intaget viktigare telefonnummer och andra anvisningar för radions medverkan i sådana lägen.

När det gäller det s.k. skalskyddet för radiostationerna är det ett problem att man naturligtvis önskar största möjliga öppenhet samtidigt som utrustningen måste skyddas och en inre säkerhet skapas. Någon bevaking förekommer emellertid ej av lokalradiostationerna. Tillträdesskyddet är sedvanligt anordnat med lås m.m. Sårbarheten för verksamheten får anses vara ganska stor, exempelvis torde det för någon sabotör vara lätt att bemäktiga sig en reporter som har med sig en bärbar utrustning och därigenom tvinga sig direkt ut i sändning.